

تا همین چند وقت پیش، هرکس می خواست از ظلم علیه زنان بگوید، دست به دامن آشوبی می شد که باری در دنیا به پا کرد. از سختی لاغر شدن و رسیدن به اندام های باری گونه تا زندگی فانتزی تماماً صورتی

بازی باخت. باخت بابراری

بررسی اتفاقات اخیر پیرامون فیلم باری و حواشی های آن

فاطمه امی
خبرنگار

سال ۱۹۵۹ بزرگ ترین کمپانی اسباب بازی جهان، شرکت متل (Mattel) برای اولین بار عروسک باری را تولید کرد. شاید سازندگان این عروسک فکرش را هم نمی کردند که محصول شان در طول ۷۰ سال، تمام دنیا را درنوردد و نه تنها خوراک صنعت مد و فشن شود، بلکه نوعی سبک زندگی را نیز به همراه خود تولید و معرفی کند.

انیمیشن های باری که با الهام گرفتن از این عروسک تولید شد نیز به کمک نگاه تحولی به سبک زندگی، نوع پوشش و ظاهر دختران آمد. امسال، پس از چندین سال افول باری و هجوم علیه آن، با ساخت فیلمی فمینیستی، باری دوباره به اوج و نقل مجالس برگشت. فیلمی که هزینه تبلیغش، از هزینه ساخت آن بیشتر بود. طوری که دیگر تا سال ها رنگ صورتی را با فیلم باری یاد می کنیم.

ماجرای اصلی باری، در حواشی آن و استفاده هایی است که از آن به نام حمایت از زن می شود. سال ها به دلیل آنکه باری تعریف جدیدی از زیبایی زنان ارائه کرده بود، مورد حمله قرار گرفت اما حالا انکار باری دیگر حس ناکافی بودن به دختران و زنان نمی دهد و بر چسب فمینیستی که علم کرده است؛ نماد برابری بین زن و مرد شده است. فیلم باری تمام آنچه را برای تجارت دنیای مدرن و عامه پسند بودن لازم است، دارد. از زرق و برق صورتی رنگ و تأکید روی فمینیست بودن این فیلم تا پرداختن به موضوع هم جنس گرایی.

تا همین چند وقت پیش، هرکس می خواست از ظلم علیه زنان بگوید، دست به دامن آشوبی می شد که باری در دنیا به پا کرد. از سختی لاغر شدن و رسیدن به اندام های باری گونه تا زندگی فانتزی تماماً صورتی.

حالا با جست و جوی کلیدواژه باری در شبکه های مجازی مختلف، می بینم که ورق برگشته است. به زعم بلاگرها و فمینیست ها که باری بهانه جدیدی برای دیده شدن شان است؛ در صفحه های فمینیست ها می خوانیم که گر تا گروپ، کارگردان فیلم باری، در حال تلاش است تا در مورد حقوق زنان، زجرها و تحقیرهای علیه آنها صحبت کند و باری را نماد استقلال زن و برابری بین زن و مرد معرفی کند.

نزهت بادی یکی از افرادی است که در ایران اینترنشنال، بی بی سی فارسی و صفحه اینستاگرامی خود بارها فیلم باری را تحسین کرد. او می گوید این فیلم از حق انتخاب زنان و اقلیت های جنسی دفاع می کند و هرکس مخالف مبنای این فیلم باشد یعنی در حال سرکوب و مطیع سازی زنان و شهروندان خود است. نزهت بادی در این وادی تنها نیست، بلکه اینها استدلال تفکری است که از نظرشان افتخار به ظاهر و ابزار جنسی بودن عیب نیست و هم جنس گرایی را نیز مخالف ارزش های خانواده نمی دانند و از سوی دیگر زن واقعی را همیشه در حال جنگیدن با مردان و مردستیزی معرفی می کند.

در همین راستا زمانی که یک زن کارگردانی چنین فیلم پرفروشی را برعهده داشته، باعث شده تا فمینیست ها بهانه جدیدی برای مخالفت با هرچه علیه مبنای فمینیستی و هم جنس گرایانه در فیلم باری وجود دارد، پیدا کنند. غافل از اینکه بخصوص در دهه های اخیر رنگ و روی این حرف ها برای بسیاری از مردم جهان رفته است. طوری که حتی ایلان ماسک نیز این فیلم را به دلیل تکرار کلمه «پدرسالاری» مورد تمسخر قرار می دهد. سال ها قبل نیز با تبلیغات گسترده، باری تبدیل به الگوی کودکان شد و حالا می خواهند باری الگوی تمام و کمال فمینیستی برای زنان شود.

منتها این بار قرار نیست استفاده

ابزاری از زن را پشت پرده و در

اتاق فکر نگه دارند زیرا این

مسأله به خودی

خود به کمک

فروش بیشتر و

تجارت هالیوودی

آنها آمده است.

مرهمی بر هویت برساخته زنانه

تأثیرات عروسک باری بر هویت دختران و زنان

اصولی که فیلم از دنیای زنانگی به چالش می کشد همان شعار ایدئالیستی «خوشحال بودن، قوی بودن و بی نقص بودن است» و آن را به «خوشحال بودن، قوی بودن و به روز بودن» تغییر می دهد. گروپک در پی «جاودانگی» این نوع نگاه بوده که حالا «باربی» هم در آن می گنجد؛ نگاهی که در این جهان واقعی، به ذات دلخواه زن در جهان سرمایه داری واقعی بپردازد

سید وحید نبوی زاده نمازی

دکترای مطالعات امریکای شمالی - پژوهشگر سینما و تلویزیون

در سال ۱۹۷۴، میدان تایم نیویورک به مدت یک هفته و به افتخار این عروسک، نام خود را به نام «بلوار باری» تغییر داد؛ و یا در سال ۲۰۱۶، در یکی از سالن های مخصوص نمایش آثار در موزه لوور پاریس، کلکسیون از ۷۰۰ عروسک باری به نمایش گذاشته شد.

حالا اما باری ۲۰۲۳ چالش گر تاریخ وجودی خود است و با پررنگ کردن گفتمان «بی نقص بودن» و «بی نقص ماندن» پی به نواقص هویتی خود می برد. اما سفر است که ابزار یا شاید کلید حل معما می شود. می شد با ورد و جادو و بشکنی این تغییر فضاها را رویت کرد، اما اتفاقاً تأکید فیلم بر سفر کردن است؛ زمینی و دریایی و هوایی؛ هم برای عروسک ها و هم برای آدم ها. در دنیای واقعی این نه باری و شرکت متل (Mattel) بلکه دنیای سرمایه داری است که به بازشناسی خود دست می زند و عیب های فرهنگی اش را بازمی شمرد و خود را به ظاهر، بازنده تعامل با نسل جدید دختران به حساب می آورد. دستاورد سفر کوتاه اول او به دنیای واقعی که به ترتیب مروری است بر قشر متوسط، کارگر، تحصیل کرده و تکنوکرات دو چیز می باشد: ۱. حکمرانی و اداره این دنیا توسط مردان و زنانی که صرفاً نگر بسته و مصرف می شوند؛ ۲. مرگ باری خیلی وقت است اتفاق افتاده. او پیش تر به چشم خود دیده بود که با ذکر نام «مرگ» در میانه میهمانی رقص، به یک باره صدا و نور و حرکت در باری لند خود متوقف شده بود اما در دنیای واقعی احساس کرد که مرگ واقعی مفهوم باری، با نتایجی همچون سرمایه داری جنسی و ایده آل های فیزیکی غیر واقعی که نه تنها در اروپا و امریکا بلکه در کل دنیا به بار آورده بودند محقق شده.

وارنر برادرز و متل، باری ۲۰۲۳ و این خودانتقادگری ها را اما به قصد دیگری روایت کرده اند: باری و مصرف کنندگان آن در مواجهه و مقابله با هویت برساخته مردانه دنیای کنونی، می بایست به تنهایی و با گذر از دالان غریب جهان مدرن و صنعتی، برسند به اتاق دنج و پُر از اصالت خانم روٹ هندلر (Ruth Handler - طراح و سازنده اولین عروسک باری). او باید دوباره یادش آید که هویتی زنانه دارد و می تواند پشت میزی که با تلالو خورشید تزیین شده، فارغ از دنیای مرد-محور خشن سلطه جو، چای بنوشد. خانم گرتا گرویک (Greta Gerwig) که در مقام کارگردان، فیلم هایی همچون «زنان کوچک»، «فرانسیس ها»، «سرکار خانم امریکا» و «لیدی برد» را در کارنامه دارد و در نوع خود کارکشته پردازش مفاهیم زنانگی-دخترانگی است، عیب اصلی اش در این فیلم اتفاقاً بازنمایی و تبلیغ باری و عروسک نبوده؛ او در پی بازتعریفی از مفهوم زن بوده که بتوان آن را خارج از هم نشینی مفهوم مرد دید. اصولی که فیلم از دنیای زنانگی به چالش می کشد همان شعار ایدئالیستی «خوشحال بودن، قوی بودن و بی نقص بودن است» و آن را به «خوشحال بودن، قوی بودن و به روز بودن» تغییر می دهد. گرویک در پی «جاودانگی» این نوع نگاه بوده که حالا «باربی» هم در آن می گنجد؛ نگاهی که در این جهان واقعی، به ذات دلخواه زن در جهان سرمایه داری واقعی بپردازد.

پیش از ظهور باری، عروسک ها اغلب به شکل کودکان و نوزادان طراحی و ساخته می شدند و کودکان نقشی مادرگونه به خود می گرفتند و غرق در بازی هایی می شدند که گاهی در یک دقیقه، کودک در نقش های کودک-مادر نوسان دل نشینی می کرد